

Alman Filolojisi'nin tertiplediđi Schiller gnnde okunan

ŐİRLER

Trkeye eviren

Prof. Dr. Burhanettin Batman

GEDICHTE

Vorgetragen in der Schiller-feier der Deutschen Abteilung

Ins Türkische übertragen von

Prof. Dr. Burhanettin Batman

A n d i e F r e u d e

Freude, schöner Götterfunken,
Tochter aus Elysium,
Wir betreten feuertrunken,
Himmlische, dein Heiligtum.
Deine Zauber binden wieder,
Was die Mode streng geteilt,
Alle Menschen werden Brüder,
Wo dein sanfter Flügel weilt.

Seid umschlungen, Millionen!
Diesen Kuss der ganzen Welt!
Brüder - überm Sternenzelt
Muss ein lieber Vater wohnen.

Wem der grosse Wurf gelungen,
Eines Freundes Freund zu sein,
Wer ein holdes Weib errungen,
Mische seinen Jubel ein!
Ja - wer auch nur eine Seele
Sein nennt auf dem Erdenrund!
Und wers nie gekonnt, der stehle
Weinend sich aus diesem Bund.

Was den grossen Ring bewohnt,
Huldige der Sympathie!
Zu den Sternen leitet sie,
Wo der Unbekannte thronet.

Freude trinken alle Wesen
An den Brüsten der Natur,
Alle Guten, alle Bösen
Folgen ihrer Rosenspur.
Küsse gab sie uns und Reben,

N e ş e y e

Neşe! Ey Tanrıların kıvılcımı, güneşi,
Cennet bahçelerinden koşup gelen güzel kız,
Ey mukaddes, ilâhî varlıkların bir eşi,
Mabedine girerken ateşliyiz, sarhoşuz.
Geleniğin zalimce ayırdığı şeyleri,
Birleştiriyor tekrar senin sihirli adın,
İnsanlar kardeş olur; birbirinin benzeri,
Dokununca onlara senin tatlı kanadın.

Kollarımın içine koşun gelin, milyonlar!
Bütün dünyayı öpmek istiyorum şu anda!
Kardeşler — yıldızların üzerinde, cihanda,
İyice biliyorum, sevgili bir baba var.

Taliin cilvesine, lütfuna mazhar olan,
Şu geçici dünyada dost edinen, dost bulan,
Sevgisiyle muhterem bir kadını cezbeden
Herkes gelsin, katılsın sevincimize hemen!
Hattâ — tek bir insana, şu yuvarlak dünyada,
Tek bir ruha da olsa, benimdir diyebilen!
Fakat bunu ömründe başarmamış olan da,
Ağhıyarak çekilsin bizim birliğimizden.

Ey bu büyük âlemde çepçevre oturanlar,
Aşk ve sevgi önünde hürmetle eğiliniz!
Yıldızlarda sırrına erişilmez varlık var,
Sevgi onun yolunda, biricik rehberimiz.

Yeryüzünde her varlık sonsuz bir neşe emer,
Müşfik bir anne olan tabiatın göğsünden,
Hayat içinde bütün iyiler ve kötüler,
Hepsi yürüyüp gider onun pembe izinden.
Şarabı ve sevgiyi bize neşe bahşeder,

Einen Freund, geprüft im Tod.
 Wollust ward dem Wurm gegeben,
 Und der Cherub steht vor Gott.
 Ihr stürzt nieder, Millionen?
 Ahnest du den Schöpfer, Welt?
 Such ihn überm Sternenzelt!
 Über Sternen muss er wohnen.

Freude heisst die starke Feder
 In der ewigen Natur.
 Freude, Freude treibt die Räder
 In der grossen Weltenuhr.
 Blumen lockt sie aus den Keimen,
 Sonnen aus dem Firmament,
 Sphären rollt sie in den Räumen,
 Die des Sehers Rohr nicht kennt.
 Froh, wie seine Sonnen fliegen
 Durch des Himmels prächtgen Plan,
 Wandelt, Brüder, eure Bahn,
 Freudig, wie ein Held zum Siegen.

Aus der Wahrheit Feuerspiegel
 Lächelt sie den Forscher an.
 Zu der Tugend steilem Hügel
 Leitet sie des Dulders Bahn.
 Auf des Glaubens Sonnenberge
 Sieht man ihre Fahnen wehn,
 Durch den Riss gesprengter Särge
 Sie im Chor der Engel stehn.
 Duldet mutig, Millionen!
 Duldet für die bessre Welt!
 Droben überm Sternenzelt
 Wird ein grosser Gott belohnen.

Göttern kann man nicht vergelten,
 Schön ists, ihnen gleich zu sein.
 Gram und Armut soll sich melden,
 Mit den Frohen sich erfreun.
 Groll und Rache sei vergessen,

Ölüme kadar sadık dostları hep o verir,
Sevgi bilmiyen hayvan şehvet içinde yüzer,
Meleklerse Tanrı'nın huzuruna yükselir.

Milyonlar, ne buldunuz yerlere kapanarak?
Ey dünya! Ey insanlık! Yaradani buldun mu?
Ay yıldızlı kubbenin üstünde ara onu!
Yıldızların üstünde oturuyor o mutlak.

Neşe adını taşır, bildiğimiz neşedir,
En kuvvetli mihveri ebedi tabiatın.
Neşe ile devreder, neşeyle gider gelir,
Saat gibi işliyen çarkları kâinatın.
Ufacık tohumlardan çiçekleri cezbeder,
Gök yüzünde sayısız yıldızları ateşler,
Sonsuz feza içinde onun şevkiyle döner,
Rasatçının dürbünle görmediği güneşler.

Nasıl ki bu güneşler uçuyorsa neşeyle,
Muhteşem gök yüzünün parlaklığı içinde,
Kardeş, yolunda daim neşe ile ilerle,
Büyük zafere koşan kahraman gibi sen de!

Hakikatin yakıcı, aevli aynasından,
Âlimi güler yüzle seyreden kendisidir.
Faziletin dik ve sarp zirvesine tırmanan
Mazlûma yol göstermek onun vazifesidir.
Dinin, Tanrı yolunun, ışıklı tepesinde,
Göklere doğru onun sancığı dalgalanır,
Tabutlardan yükselen meleklerin sesinde,
Mahşer gününde bile sonsuz bir neşe vardır.

Milyonlar! Bekleyiniz, cesaretle, şevk ile!
Daha iyi bir âlem için sabır gösterin!
Ay yıldızlı kubbesi üzerinde göklerin,
Mükâfatını verir yüce Tanrı sizlere.

Tanrılardan öc almak mümkün değildir bize,
Güzel olan onlara benzemektir daima.
Zavallılar, dertliler koşsun birliğimize;
Bizlerin neşesiyle neşelensin onlar da.
Kini ve intikamı bırakalım bir yana,

Unserm Todfeind sei verziehn,
Keine Träne soll ihn pressen,
Keine Reue nage ihn.

Unser Schuldbuch sei vernichtet!
Ausgesöhnt die ganze Welt!
Brüder — überm Sternenzelt
Richtet Gott, wie wir gerichtet.

Freude sprudelt in Pokalen,
In der Traube goldnem Blut
Trinken Sanftmut Kannibalen,
Die Verzweiflung Heldenmut.
Brüder, fliegt von euren Sitzen,
Wenn der volle Römer kreist,
Lasst den Schaum zum Himmel spritzen:
Dieses Glas dem guten Geist!

Den der Sterne Wirbel loben,
Den des Seraphs Hymne preist,
Dieses Glas dem guten Geist
Überm Sternenzelt dort oben!

Festen Mut in schweren Leiden,
Hilfe, wo die Unschuld weint,
Ewigkeit geschwornen Eiden,
Wahrheit gegen Freunde und Feind,
Männerstolz vor Königsthronen—
Brüder, gält es Gut und Blut:
Dem Verdienste seine Kronen,
Untergang der Lügenbrut!

Schliesst den heiligen Zirkel dichter,
Schwört bei diesem goldnen Wein,
Dem Gelübde treu zu sein,
Schwört es bei dem Sternenrichter!

Affedelim en büyük düşmanımızı bile,
Lüzum kalmasın hattâ acı göz yaşlarına,
Kıvrınmasın vicdanı zahmetle, nedametle.

Kapatalım, yırtalım intikam defterini!
Barışalım herkesle sarılıp öpüşerek!
Kardeşim — yer yüzünde biz bu hükmü verirsek,
Tanrı da göz yüzünde affeder seni, beni.

Boşalan kadehlerde zevk ve neşe doludur,
Kızıl altınlar gibi parlıyan şaraplar var,
Yamyamlar bile içse müşfik olur, şen olur,
Meyuslar, ümitsizler cesaret kazanırlar.
Kardeşim, haydi durma çabuk fırla yerinden,
Şu kadehi dolaştır, şunu da al eline!
Köpükler semalara yükselsin kadehinden,
Gel içelim o yüce varlığın şerefine!

Gökte yıldızlar döner, âlemler onu över,
Tapar ilâhilerle melekler kendisine,
Gel içelim o yüce varlığın şerefine,
Şu ay yıldızlı kubbe onun oturduğu yer!

Azap çeksen de asla cesaretini kırma,
Mazlûmun göz yaşını yardım et dindirmeye,
Yemininden, sözünden ebediyen ayrılma,
Hakikati gizleme, dosttur, düşmandır diye.
Kralın tacı varsa, erkeğin şerefi var—
Kardeşlerim, mal ve can uğruna feda olsun—
Mükâfatını görsün elbet lââyık olanlar,
Yalancılar, zalimler cezalarını bulsun!

Bu mukaddes birliği yardım et, kuvvetlendir,
Altın şarapla dolu kadehi al eline,
Adağına sadakat göstermek vazifendir,
Yemin et bunun için yıldızlar hâkimine.

Çeviren: *Prof. Dr. Burhanettin Batıman*

Die Worte des Glaubens

Drei Worte nenn ich euch, inhaltschwer,
Sie gehen von Munde zu Munde,
Doch stammen sie nicht von aussen her,
Das Herz nur gibt davon Kunde;
Dem Menschen ist aller Wert geraubt,
Wenn er nicht mehr an die drei Worte glaubt.

Der Mensch ist frei geschaffen, ist frei,
Und würd er in Ketten geboren,
Lasst euch nicht irren des Pöbels Geschrei,
Nicht den Missbrauch rasender Toren;
Vor dem Sklaven, wenn er die Kette bricht,
Vor dem freien Menschen erzittert nicht.

Und die Tugend, sie ist kein leerer Schall,
Der Mensch kann sie üben im Leben,
Und sollt er auch straucheln überall,
Er kann nach der göttlichen streben;
Und was kein Verstand der Verständigen sieht,
Das übet in Einfalt ein kindlich Gemüt.

Und ein Gott ist, ein heiliger Wille lebt,
Wie auch der menschliche wanke,
Hoch über der Zeit und dem Raume webt
Lebendig der höchste Gedanke;
Und ob alles in ewigem Wechsel kreist,
Es beharret im Wechsel ein ruhiger Geist.

Die drei Worte bewahret euch, inhaltschwer,
Sie pflanzet von Munde zu Munde,
Und stammen sie gleich nicht von aussen her,
Euer Inneres gibt davon Kunde;
Dem Menschen ist nimmer sein Wert geraubt,
So lang er noch an die drei Worte glaubt.

İnancın sözleri

Büyük değerde üç söz söyleyeceğim size,
Bunlar ağızdan ağza dolaşırlar, biliriz!
Fakat asla dışardan doğmazlar içimize,
Haber verir onlardan yalnız kendi kalbimiz;
İnsan bütün insanlık değerini kaybeder,
Bu üç değerli söze inanmıyorsa eğer.

Hür yaratmış yaradan, her zaman hürdür insan,
Zincirlerin içinde doğsa dahi, inanın!
Cahil, kaba güruhun haykırması hep yalan,
Kanmayın sözlerine çılgın budalaların!
Zincirini koparan kölelerden korkun siz,
Hür insanın önünde asla titremeyiniz!

Sonra bilin, fazilet değildir boş bir yalan,
Dürüst olmak mümkündür insana her işinde.
Hayatta sendelese, hattâ düşse de insan,
Koşabilir her zaman o Tanrı'nın peşinde.
Akıl sahiplerinin görmediği şeyleri,
Görür, anlar ve yapar çocuk ruhlu sâf biri.

Sonra bir Allah vardır, mukaddes bir irade,
İnsaninki ne kadar sarsılrsa o yine var!
Şu geçici zamanın ve mekânın üstünde,
En yüksek bir düşünce canlı olarak yaşar.
Älemde her şey bitse, akıp gitse bir anda,
Hiç değişmez ebedî bir ruh yaşar cihanda.

Bu üç değerli sözü aklından hiç çıkarma,
Sonra ağızdan ağza yaymaya bak, yeridir.
Her ne kadar dışardan doğup gelmezler amma,
En derin benliğimiz onlardan haber verir.
İnsanlık değerini asla kaybetmez insan,
Bu üç değerli söze hep inandığı zaman.

Çeviren: *Prof. Dr. Burhanettin Batıman*

